

KONKURSS

Keila jõeäärse promenaadi ideekonkurss

Keila linnavalitsuse eestvõttel kuulutatakse välja jõeäärse promenaadi ideekonkurss.

KEILA LEHT
LEHT@KEILA.LEHT.EE

Ajalooliselt viivad Keila asustuse tekkimise jäljed jõe äärde: muistne asulakoht asus raudteetammil lähedal jõe idakaldal, tänase linnasüdame ning mõisapargi vahetus läheduses. Kaldaäärne roheala on aga jätk mõisapargi juurest alguse saavale rohevööndile, mida keilalased peavad linna keskkonna kõige suuremaks väärtuseks: inimestele meeldib pargis ja jõe ääres jalutamas käia, suvel jões supelda ning kala püüda. Nii eksperdid kui ka kohalikud elanikud on ühel meelel, et Keila jõeäärse kaldaalad on suur väärtus, mille võimalused on seni lõpuni kasutamata. Kalda roheala heakorrasdamise ja mitmekesistamisega on suur potentsiaal muuta Keila veeäärne avalik ruum paremini kättesaadavaks ja toimivaks.

Ideekonkurss

Kuna tegemist on linnaruumiliselt olulise ja maastikuliselt ning ökoloogiliselt keeruka kohaga, on Keila linnavalitsus koostöös Eesti Maastikuarhitektide Liiduga otsustanud korraldada ideekonkurssi jõeäärse promenaadi kujundamiseks. Võistlusala paikneb Keila jõe läänekaldal: Tallinna maantee sihi ja Harjumaa Muuseumi vahelisel umbes 1 km pikkusel lõigul, kus kalda roheriba laius laiemas osas

Möödunud sügisel toimunud retkel piki Keila jõe kallast Vesiveski silla juurest muuseumini koguti kogukonnalt mõtteid ja ettepanekuid tulevase promenaadi rajamiseks

FOTO: VALDUR VACHT

68 m, kitsamas osas 25 m.

Spetsialistide koostatud võistlusülesanne annab esmased tingimused võistlusala kohta. Promenaadi kasutustaristu peab võimaldama liikuda jõe kaldal (ka lapsevankri ning ratastooliga), viibida looduses, liikuda ujumiskohtadesse, istuda ja aega veeta ning palju muud. Oluline on teede ja radade kavandamisel arvestada Keila jõe veetaseme muutumisega. Promenaadi kavandamisel tuleb arvestada sildade, jalakäijate tunneli ja idakaldal kulgeva rajaga. Lahenduse loomisel võiks tekkida võimalus läbida promenaadi erineva pikkuse, meeleolu ja atmosfääriga marsruutidena. Säilitada tuleb väljakujunenud isetoimivad looduslikud kooslused - seetõttu on vajalik kombineerida looduslähedasi säästlikke lahendusi, mis säilitaks oleva väärtusliku elustiku ja soodustaks kaldaelustiku elurikkuse püsimist

ning elurikkuse suurenemist, luues samal ajal kasutajasõbraliku ja atraktiivse keskkonna.

Kriteeriumid ideekavandile

Ideekavandeid hindab hankija moodustatud 8-liikmeline žürii, millest kolm liiget on Keila Linnavalitsuse esindajad, kaks volitatud maastikuarhitekti Eesti Maastikuarhitektide Liidust, üks volitatud arhitekti Eesti Arhitektide Liidust, üks elustikuspetsialist ning üks kogukonnaesindaja.

Konkurssi žürii hindab lahenduste atraktiivsust, kasutajasõbralikkust, originaalsust, sulandumist olemasolevasse kultuuriväärtuslikku ruumi, roheline võrgustiku sidususe parandamise ja elurikkusega seotud aspektidega arvestamist, ehituse ökonoomsust, keskkonnasäästlikkust ja po-

entsiaalsete ekspluatatsioonikulude suurust objekti eluea jooksul, samuti lahenduse vastavust võistlusülesande eesmärkidele.

Arvestatud on kogukonna esitatud ettepanekutega. Kogukond väärtustab eelkõige jõekalda looduseilmelisust ja sellest tulenevaid väärtusi: maaliline jõemaastik, kärestik raudteesilla juures, põlispuud, linnu- ja loomavaatlusvõimalused, omaette olemise võimalused. Muude väärtustena, mida tuleks hoida, on välja toodud ilmajaam, ripsilla varemed, viinavabriku ja sepikoja varemed.

Ideekonkurssi auhinnafond on kokku 19 000 eurot: esikoha töö pälvib 8 000 eurot Eesti Kultuurkapitalilt, teine koht 6 000 eurot ja kolmas koht 4 000 eurot Keila linnavalitsuselt. Erilise lahendusega silma paistnud meeskonna tunnustamiseks on ette nähtud eripreemia summas 1 000 eurot.

KESKKOND

Nahkhiired näitasid retkelistele lendu

Keila linnafauna on tunduvalt suurem ja rikkam, kui see igapäevaselt paistab.

ALLAR VIIVIK
ALLAR@KEILA.LEHT.EE

Huvitav on Jõepargi elustik, kus koos toimetavad nii maa- kui vee-elukad. Nahkhiirtega kutsus 5. augusti viimastel tundidel tutvuma vastava giidikoolituse läbinud Kadri Aller.

„Ma päris nahkhiire asjatundja pole. Eestis on neid kümnekond, kes teavad neist kõike. Tuntumad vast Triinu Tõrv ja Oliver Kalda,“ ütles Aller enam kui 30 huvilise ees.

Eestis elab tosin nahkhiireliiki ning lisaks veel kaks juhukülalisest liiki. Jõepargis on võimalik kohata põhja-nahkhiirt, veelendlast ja suurvidevlasi. Ette rutates võib öelda, et kahte esimest nägid ka retkelised. Suurvidevlane püsis kahjuks visalt varjus.

Veelendlast otsiti muuseumitaguse silla juures. Abiks taskulambid, nutiseadmed (muudab vastava äpiga heli sonogrammi) ja Kadri Alleri käes olev andur. See moondas inimkõrvale tabamatu ultraheli raginaid meenutavateks hääleteks.

Valguvihkudes ilmus kõigepealt ülesvoolu ujuv part. Ja siis oli käes nahkhiire etteaste. Väike lendav imetaja ilmus äkki, tegi vee kohal mõne üles-alla pikeerimise ja oli kadunud. „Veelendlane püüab putukaid. Mõnikord võib ka tilluke kalamaim söögiks saada,“ seletas Aller.

Päeval varjus

Eluviis on nahkhiirtel öine, sest siis on kõikvõimalikke segajaid vähem. „Päevase aja veedavad

nahkhiired varjupaigas. Need on kas inimtekkelised või looduslikud,“ tsiteeris Kadri Aller Eesti-maa Looduse Fondi õppematerjali.

Järgmine peatus - legendik Orjakivi kõrval kulus põhja-nahkhiire jälgimisele. Liik kannatab suhteliselt hästi valgust ja seetõttu kohtab lendajat kiriku ümber ning keskpargis.

Esimesed katsed kohe vilja ei kandnud ning nahkhiired püsisid varjus. Taustaks kaugeneva elektrirongi hääli. Ka andurist kostis vaid sahin. Siis oli märgata väikest lendavat täppi, mis puude vahel pikeeris. Kohe lõi ragisema andur. Telefoniäpp aga näitas sonogrammi, mis küll kardiogrammi meenutas.

Verd ei ime ja lind ei ole

Kui eelmised kaks liiki on väikesed ehk kaaluga alla 10 grammi, siis suurvidevlane on suurem. Kaal 20-30 grammi ning tiibade siruulatus kuni 40 sentimeetrit. Paraku on just seda hiirt harva näha, sest Eestis elab neid hinnanguliselt 1500.

Et retkelised videvlasi paremini näeks, oli järgmise peatus Ostrovka ujumiskohas. Pimedus süvenes ning aina rohkem läks vaja taskulampe. Kahjuks ühtegi videvlasi vaatevälja ei jäänud. Veelendlasti toimetas Ostrovkas mõni üksik.

Muuseumitagusel kaldal oli aeg rääkida ka pärimustest ning vaeleavamustest, mis nahkhiirtega seotud. Kas nad verd imevad? „Enamus liike seda ei tee. Ainult mõned troopilised liigid on vampiirid. Eesti liigid verd ei ime,“ ütles Kadri Aller. Sarnaselt vampiiruse eksiarvamusele pole nahkhiired linnud, vaid on imetajad.

FOTO: KADRI ALLER

▶ Talvituv nahkhiir Peeter Suure nimelise merekindluse tunnelis.

KEILA KOOL

50 aastat Keila I Keskkooli lõpetamisest

Kuueteistkümnendal lennul oli põhjust suvel pidu pidada.

LEA KUUSMAA

Kokkusaamine oli väga emotsionaalne ja, mis kõige tore, meiega koos oli ka b klassi klassijuhataja Liivia Telgmaa. A klassi klassijuhataja Ants Vospert ei ole enam kahjuks meiega. Telefoni teel edastas head sõnad meie esimese b klassi klassijuhataja (aastast 1962) Koidu Metsma. Tema soovitus oli: käige klassiga koos nii palju kui võimalik. Meile nii armas Koidu seis viimati klassi ees veel 78-aastasena. Kui ta omal ajal meie Ib klassi sai, oli meil klassis 42 õpilast ja nende kõigiga tuli toime üks õpetaja. A klassis sama palju lapsi. Küllap olid lapsed rahulikud, sest mingeid pahanusi ei meenu. Õpetajal oli tohtu autoriteet. Hiljem sai meie suurepärasele klassikollektiivile saatus-

50 aastat Keila I Keskkooli lõpetamisest

LAULASMAA KOGUKONNAMAJA

1. juuli 2023

FOTO: HEITI PRIIMETS

▶ 16. lennu kokkutulek Laulasmaal sel suvel

likuks keeleõppe suundade järgi õpilaste jagamine mitme klassi vahel. Ei saanud me selgeks ei pakutud inglise ega saksa keelt. Aga kollektiiv sai lõhutud.

Keskkooli ajal andis 16. lennule võrtsi meie Joosep Toots, kodanikunimega Leino Mägi. Tema armastas õpetajate kontrolltöödest niigi rasketesse kottidesse aeg-ajalt veel telliskivi sisetada.

Selle au osaliseks sai nii legendaarne bioloogiaõpetaja Hugo Venda kui meile vene keele selgeks teinud Leelo Bartels. Kivi leidmisel oli ikka kostunud vägevaid vandesõnu, mis lõppesid tõdemusega: kuradi Mägi!

Aga eks tegijaid oli teisigi. Meie ajal oli veel üks tore suund: tootmisõpetus. Koolist oli võimalik saada kutselise autojuhi load ja

õppimine toimus kolme keskkooliaasta jooksul. See oli küll rohkem poistele mõeldud, kuid ka mõnel tüdrukul õnnestus end sinna pressida. Muidu oli tüdrukutele ette nähtud dekoratiivkudumise kangastelgedel.

Tegime ka veidi statistikat, Lapsi on lennu peale ikka tublisti rohkem kui meid endid. Lootustandev!